

‘Fides quaerens intellectum’. Gereformeerden en Katholieken over natuurwetenschap en geloof, Nederland ca. 1900-1960

Ab Flipse, Vrije Universiteit Amsterdam

Het Te-kort der Katholieken in de Wetenschap

DOOR

M. A. P. C. POELHEKKE.

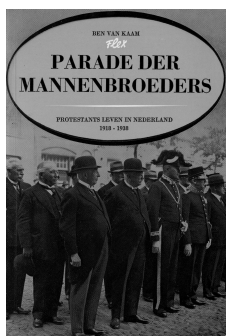
AMSTERDAM,
L. C. O. MALMBERG.
1900.

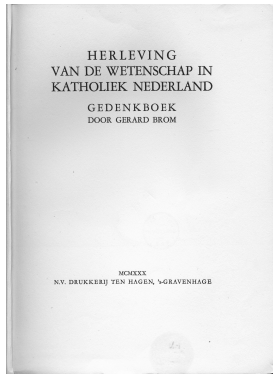
Ontstaan van verzuiilde wetenschappelijke organisaties rond 1900

- 1880: Vrije Universiteit: Ontwikkelen van een Christelijke wetenschap, naast en tegenover de 'naturalistische wetenschap'
- 1896: Christelijke Vereeniging van Natuur- en Geneeskundigen in Nederland: 'wetenschap bij het licht van Gods Woord'
- 1904: Vereeniging tot het bevorderen van de beoefening der wetenschap onder Katholieken in Nederland
- 1905: Radboudstichting: oprichten van bijzondere leerstoelen en van een bijzondere universiteit -> Rooms-katholieke Universiteit Nijmegen (1923): 'erkent als hoogste autoriteit voor al het wetenschappelijk werk, Gods geopenbaarde waarheid.'

Het interbellum: hoogtij der verzuiiling

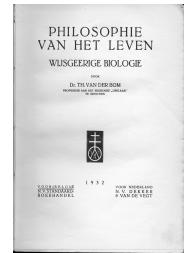
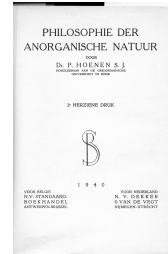
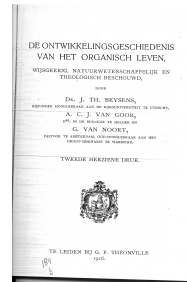

- 1930: oprichting van een Wis- en Natuurkundige Faculteit aan de VU
- G.J. Sizoo (eerste hoogleraar natuurkunde):
'Reeds de stichting op zich zelf is te beschouwen als een daad van zeer grote betekenis.'

- G. Brom (naar aanleiding van de stichting van de R.K. universiteit): 'Ver van het isolement te bezegelen vormt de Katholieke Universiteit een toegangspoort naar het volle cultuurleven'

Neo-thomisme in de praktijk

Een omslag in de jaren zestig:

- B.F. Saris, *Annalen van het Thijmgenootschap* (1963) :
'Het is goed er aan te herinneren, dat de tijd nog maar kort achter ons ligt dat studenten in de natuurwetenschap, die hun geloofskennis op hoger intellectueel peil wilden brengen, van kerkelijke zijde algemeen de raad kregen thomistische filosofie te studeren. Degenen, die deze raad met veel ijver hebben opgevolgd en bij de vooraanstaande filosofen te rade zijn gegaan, zijn achteraf tot de ontdekking gekomen, dat hun een weg zonder perspectief is gewezen. Dit denken bleek met begrippen en methoden te opereren, die geen aansluiting hebben op de moderne wetenschappelijke ontwikkeling. Het is daardoor (...) niet waar of onwaar, maar zinloos. De tragisch aandoende volharding van Hoenen om de natuurwetenschap te laten passen in het thomistische kader is hiervan een van de duidelijkste voorbeelden.'
- Joh. Blok, *Vrije Universiteitsblad* (1968):
'Het "vak" natuurkunde is niet christelijk, de biologie en de scheikunde zijn het evenmin.'